

"Eğer faraza tevehhüm ettiğin gibi, daire-i memleketinde daimî menziller, âlî mekânlar, sâbit makamlar, bâki meskenler, mûkîm ahali, mesud raiyeti bulunmazsa..." cümlesini devamı ile açıklar mısınız?

Sonsuz hikmeti, eserleri ile sabit olan Allah'ın, ahiret yurdunu kurmayıp, insanları yokluk ve hiçlik kuyusuna atması, **Hakîm** ismi ve hikmetle bağdaşmaz. Yani **Hakîm** ismi ve hikmet manası ahiret yurdunun kurulmasını iktiza edip istiyor.

Beka duygusunu verip, bu duyguyu tatmin edecek ahireti icat etmemek, Allah'ın sonsuz hikmeti ile bağdaşmaz. Öyle ise **Hakîm** ismi ahireti gerektirir denilebilir.

Eğer ahiret olmazsa, dünyadaki bütün hikmetler abes olur. Zira dünyadaki bütün hikmetlerin yönü ve yüzü ahiret âlemine çevrilmiştir, ona işaret etmektedir.

Diğer isimler de bu manada değerlendirilecektir.

Netice olarak, kâinattaki **hikmet, adalet, lütuf** ve **şefkat**, ahiretin vücudunu kati bir zaruret ile istiyorlar ve o ebediyet yurdunda daha mükemmel ve devamlı olarak tecelli edeceklerdir.